N°. 280. 1834.

BREDASCHE COURANT.

Staat-, Letterkundig- en Wetenschappelijk

Nieuws-Blad.

Dingsdag 25 November.

LATERE BERIGTEN DER VORIGE COURANT.

BRUSSEL. — De belgische kamer van vertegenwoordigers is gisteren bij de voortzetting van de beraadslagingen over de gemeentewet [illegible] het door den minister voorgesteld amendement, dat de zittingen [illegible] bij de wet voorziene gevallen niet openbaar zouden zijn, werd met eene meerderheid van 5 stemmen, 27 voor en 32 tegen, verworpen. Bij deze gelegenheid werd het resultaat der stemming aan de memorie der leden overgelaten, vermits na den afloop verklaarde de president dat het bureau, door eene onbegrijpelijke vergeetachtigheid, zoo hij zeide, verzuimd had aanteekening der stemmen te houden; doch sommige leden verzekerende, dat zij de stemming zoo als boven opgegeven is hadden geteld, vond men geen bezwaar daarin te berusten. Twee andere amendementen, de uitsluiting van gemeenten voor het openbaar houden der zitting, en onderscheid ten deze tusschen groote en kleine gemeenten voorstellende, werden insgelijks verworpen. Ten laatste werd het artikel tot deze zaak betrekkelijk aangenomen met de bepaling, dat buiten zekere gevallen uitgelaten werd naar goedvinden de zittingen in 't openbaar te houden, mits zulks door twee derde der tegenwoordig zijnde leden verlangd wierd. Zulks ging echter slechts met de meerderheid van twee stemmen door, terwijl nog sommige oppositie-leden hunne stemming tegen de bepaling in het proces-verbaal lieten aanteekenen, waarop de heer *F. de Merode* verzocht dit ook aan zijne stemming ten voordeele der bepaling te doen, hetgeen zoowel tot gelach van sommige leden als tot de bijtende spotternij van den heer *Gendebien* aanleiding gaf.

In sommige afdeelingen van gemelde kamer is het onderzoek van het budget van oorlog ten einde gebragt, zoodat de openbare behandeling van hetzelve in de kamer weldra zal plaats hebben. Voor het budget der middelen en wegen is de heer *Coghen* tot rapporteur benoemd.

— Verscheiden britsche kabinets-courriers zijn gisteren en in den afgeloopen nacht, van Londen komende, Brussel gepasseerd, zoo men dacht instructien van het nieuwe ministerie aan de onderscheidene engelsche legatien op het vaste land overbrengende. De courrier naar sir *R. Peel* afgezonden, was een der officiers van het huis der koningin. Overigens behelzen de belgische bladen heden gene nadere berigten uit Engeland, dan de reeds regtstreeks alhier ontvangene.

— Aanstaanden maandag zal de eerste cursus, zijnde die der wetenschappen, aan de nieuwe universiteit te Brussel geopend worden.

— Te Antwerpen waren gisteren genoteerd: Belg. 98¼, ⅛; Nap. 89; Sp. perpet. 45⅞, ⅛; 3 pCt. 28¼; Braz. 78¼.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 20sten November.

Volgens den *Constitutionel* zoude de admiraal *Duperré* geweigerd hebben als minister van marine in het pas gevormd bestuur te treden, en de keuze thans staan tusschen de HH. *Dumont* en *Rasumat*. Men wil ook dat de nieuw benoemde ministers tot nu toe te vergeefs getracht hebben, den heer *de Talleyrand* zijne demissie terug te doen nemen, daar hij reeds een geruimen tijd, zich niet wel met lord *Palmerston* kunnende verstaan, van den hem opgedragen post ontslagen te zijn.

Overigens worden door de oppositie-bladen de zonderlingste geruchten over het nieuw bestuur verspreid. De *Messager* gaat zoo ver van te verzekeren, dat de HH. *Thiers* en *Guizot* andermaal oneens zijn geworden, zoodat de eerste den koning zijn ontslag zoude hebben gevraagd.

— De maarschalk *Soult* is gisteren in de hoofdstad teruggekeerd.

— Bij de Spaansche legatie wordt heden de geboortedag der jonge koningin gevierd.

— Volgens het *Journal de Paris*, meldt eene depeche, van den 18den dezer uit Bayonne gedagteekend, dat zich te Cerbera een korps vrijwilligers van 1500 en te Rioja een ander van 2500 man heeft gevormd. Reeds zijn zij volkomen gewapend. Ook in de vallei van Bastan is men bezig eene dergelijke bende aan te werven. *Mina* had aan 't hoofd van 7000 man eene verkenning naar Lecumberri en la Reyna gedaan, en *Zumalacarreguy* naar Santa Cruz de Campezo de wijk genomen. Van alle zijden, zegt men, bevestigt het zich, dat de wapenen der koningin hier den besten geest zijner [illegible], en bij de bevolking ondersteuning vinden. *Espartero* en *Iriarte* hebben te Dima de insurgenten van Biscaye uiteengejaagd.

Intusschen blijkt het uit bijzondere berigten, dat de aanhangers van don *Carlos* den moed niet hebben verloren, maar zich dikwerf tot onder de muren van Pampeluna durven vertoonen.

— In de westelijke departementen, vooral in dat van Morbihan, worden nog eenige bijna dagelijks [illegible] chouans-bendes gewaar gemaakt. Op den 14den dezer werd, onder anderen een detachement troepen, dat eene som van 140,000 franken naar Vannes overbragt, door een veertigtal dier partijgangers overvallen, en slechts met moeite gelukt het die som in veiligheid te brengen. Van beide kanten zijn bij die ontmoeting eenige personen gesneuveld.

— Heden (20 *November*) waren genoteerd: 5 pCt. kont. 105,60; op tijd 105,75; 3 pCt. kont. en op tijd 77,40; Nap. renten kont. 95,50; op tijd 95,60; Sp. perpet. 43¾; 3 pCt. niet genoteerd; Cortes 39.

NEDERLANDEN.

BREDA, den 24sten November.

Blijkens eene missive van den heere directeur-generaal van oorlog, is het Z. Exc. dienstig voorgekomen, ten einde de belanghebbenden nopens hunne verpligtingen, ten aanzien van het buitenlandsch verlof, geene onwetendheid zouden kunnen voorwenden, dat in alle de gemeenten van het Rijk aan de schutters en militairen, die zich aldaar met onbepaald verlof bevinden, of aan derzelver betrekkingen, worde kenbaar gemaakt: 1°. dat indien zij zich buiten 's lands wenschen te begeven, door hen vooraf de vergunning tot dat einde zal moeten zijn verkregen, en derhalve daartoe hun verzoek aan den chef van het korps, of de kompagnie, waarbij zij ingedeeld zijn, zullen behooren te doen, met opgave tevens van den tijd (welke altijd bepaald moet zijn), voor hoe lang het verlof door hen verlangd wordt, alsmede van het land of der plaats, werwaarts zij zich wenschen te begeven; 2°. dat alvorens van een verkregen buitenlandsch verlof gebruik te kunnen maken, ieder individu, tot het leger behoorende, gehouden is zich van een buitenlandsch paspoort te voorzien, en hetzelve aan de bekrachtiging te onderwerpen van den, bij dit hof, residerenden gezant der mogendheden, in wier staten hij voornemens is te reizen; en 3°. dat mede aan een buitenlandsch verlof de verpligting blijft verbonden, om, na het bekomen berigt eener algemeene of bijzondere oproeping onder de wapenen, daaraan dadelijk te voldoen, om het even of het bekomen verlof al dan niet verstreken is.

— Dezer dagen zijn door het hoofdbestuur aan de inspecteuren, hoofd-ingenieurs en verdere beambten van den waterstaat, de stations aangewezen voor de buitengewone dienst en de correspondentie langs de dijken, gedurende ijsgang en hoog opperwater op de rivieren, in den winter van 1834-1835. Onder anderen zijn geplaatst: de heeren *Docters van Leeuwen*, *N. Kraft* en *J. J. Gavel*, te Grave en aan de overzijde van de Maas; *J. Trugg*, te Lith; *F. van Duinhoven*, te Kuijk; *E. de Kruyff*, *H. C. E. van Roppard* en *W. van Putte*, te Heusden; *J. Henkelman* en *H. Terwindt*, te Baardwijk (aan den Overlaat) en *F. J. W. Boon*, te 's Hertogenbosch.

— De leden der tweede kamer van de staten generaal zijn gedeeltelijk reeds weder in de residentie teruggekeerd. Men verwacht op morgen eene openbare zitting.

— Den 18den dezer is te Zwolle overleden de heer *J. ter Pelkwyk* A. L. M. J. U. en Philos. Dr., ridder der orde van den Nederlandschen Leeuw, lid van het collegie van gedeputeerde staten der provincie Overijssel; een man, die zeer geacht was, uitstekende verdiensten bezat en wiens dood zeer betreurd wordt.

— Naar men verneemt zou in het plan voor de aanstaande Loterij eenige verandering worden gebragt, het getal loten onder anderen weder met 1000 worden vermeerderd.

— Uit Aken wordt van 20 november gemeld, dat de engelsche kabinetskoerier *Moore*, daags te voren en dien ochtend de britsche kabinetsbode *Clews*, beide met depeches van Londen komende, door eerstgenoemde stad naar Frankfort zijn gereisd.

De zitting der belgische afgevaardigden van Zaturdag ll., die aan de voortzetting van de behandeling der wet op de gemeente-besturen was gewijd, heeft niets van eenig belang opgeleverd.

— De brusselsche *Courrier* meldt, dat de voormalige russische gezant aan het Nederlandsche hof, baron *van Heeckeren*, welke zich laatstelijk in Spanje bevond, dezer dagen Brussel is gepasseerd, zich met spoed naar Berlijn begevende. Hij was, naar de *Courrier* vermeent, naar Berlijn door keizer *Nicolaas* ontboden, om eene conferentie aldaar, welke eenen invloed op de Europesche zaken zou uitoefenen, bij te wonen.

— De erfgenamen van den te Luik overleden Abt *Bouquean de Villeraye* hebben een proces begonnen om de vernietiging te verkrijgen van het laatste testament des overledenen, weinig dagen voor diens dood gemaakt en waarbij zijne nalatenschap, op meer dan 50,000 franken geschat, aan onderscheidene gestichten vermaakt werd.

— De heer *Quetelet* is te Brussel tot permanenten secretaris der brusselsche Akademie, in plaats van wijlen den heer *Dewez*, benoemd.

— Het hof van koning *Leopold* heeft den rouw voor drie weken aangenomen wegens het overlijden van dom *Pedro*.

— Te Antwerpen waren Zaturdag genoteerd: Belg. 98, 97¾; Nap. 89; Sp. perpet. 45½, 45; 3 pCt. 27¾; Braz. 76.

De Londensche Berigten tot den 20sten behelzen geene nadere bijzonderheden omtrent de eindelijke vorming van het nieuwe engelsche ministerie. De Koning had weder bijzondere gehooren verleend aan den hertog *van Wellington*, de lords *Ellenborough*, *Cowley*, *Lyndhurst*, den president van het huis der gemeenten sir *Ch. Manners Sutton*, den graaf *Albemarle* en sir *Arbuthnot*. Er zou weder een kabinetsraad worden gehouden, waartoe de ministers reeds ontboden waren.

De hertog *van Wellington* had op het bureau van de buitenlandsche zaken gearbeid met den onder-secretaris van de kolonien en met den eersten commies voor de buitenlandsche zaken. De gezanten van Napels, Brazilie en Amerika, de Fransche zaakgelastigde *de Bacourt*, en de Spaansche en Portugesche ambassadeurs hadden insgelijks op het *foreign-office* gearbeid.

Naar men meende kon sir *Robert Peel* reeds spoediger te Londen terug zijn, dan men eerst berekend had. Zaturdag acht dagen, voor dat de hertog *van Wellington* Brighton verliet, was reeds een courrier met depeches naar hem afgezonden, die den grootsten spoed moest maken, zoo dat men dacht dat de heer *Peel* binnen 13 a 14 dagen te Londen kon zijn. Een gouvernements-stoomboot zou hem te Calais blijven wachten.

De graaf *Errol* en de burggraaf *Falkland*, schoonzonen van den Koning, hebben hunne demissie gegeven als officieren van 's Konings huis, gelijk mede eenige hoofd-ambtenaren aan onderscheidene ministerien.

De *Courier* herhaalt nogmaals, dat de val van het ministerie *Melbourne* grootendeels aan het onvoegzaam gedrag van den lord kanselier *Brougham* moet geweten worden. De *Times* zegt, dat hij reeds voor drie maanden daaromtrent zijne meening had te kennen gegeven en de uitkomst zijn gevoelen bevestigd had. Hetgeen men den heer *Brougham* te laste legde bestond daarin, dat hij in de *Edinburgh Review* onder anderen geschreven had, dat de tijd zou komen, dat men op nieuw tot den hertog *van Wellington* en den heer *Peel* de toevlugt zou moeten nemen, als degenen die het land het best uit deszelfs gevaarlijken toestand redden konden, en dat hij langs dezen weg zou gezocht hebben, zich eene plaats onder de torys voor te behouden, die ontslag hem in het tegenwoordig oogenblik ter zijde liet liggen.

Onderscheidene volksvergaderingen waren er in de verschillende wijken van Londen gehouden, doch men had niet vernomen dat zij nog toe iets uitgewerkt hadden.

Ter beurze van Londen waren de fondsen rijzende. Dezelve waren den 20sten genoteerd: 3 pCt. gecons. 91⅝; Ned. 2½ pCt. 52¼; Portugal 86¼; Sp. Cortes 55¼; Braz. 78¼; Mexico 41.

FRANKRIJK.

PARIJS, den 21sten November.

Men wil dat er bij het hervatten der zitting van de wetgevende kamers, eene nieuwe openingsrede zal worden uitgesproken. Men zoude trachten langs dien weg de kamer van afgevaardigden op de dubbelzinnige uitdrukkingen, die in het laatste adres van antwoord door de zoogenaamde *tiers-parti* zijn ingevoegd, en over welker bedoeling zoo veel is getwist, terug te komen. Voorts zal het de vraag zijn, of de ministers, die thans, na eene tusschenruimte van slechts drie dagen, hunne vorige betrekkingen weder hebben opgenomen, daardoor aan eene herkiezing zijn onderworpen.

De heer *Villemain*, die als vice-president van den raad van openbaar onderwijs, tegelijk met den heer *Guizot*, zijn ontslag had gevraagd, is thans in zijne functien hersteld.

— Terwijl men over de zamenstelling van het Engelsch ministerie nog in het onzekere is, worden er reeds allerlei geruchten verspreid omtrent eene aanstaande verandering in het personeel der Engelsche gezanten. Lord *Granville*, zegt men, heeft zijne demissie gevraagd, en zoude waarschijnlijk hetzij door lord *Aberdeen*, hetzij door lord *Heytesbury* (*A'Court*) vervangen worden, daar beide staatslieden te erkende vijanden waren van de vergrooting der zoogenaamde liberale beginselen. Mogt dit een ontslag opleveren, zoude sir *Charles Bagot* het eerst in aanmerking komen. Nog wil men dat ook de Engelsche gezant te Madrid, de heer *Villiers*, reeds werkelijk van zijn post teruggeroepen.

— Volgens de *Gazette de France* zoude men in 's Konings raad op nieuw over het verleenen eener amnestie hebben geraadpleegd, en hebben de ministers, die vroeger tegen dezen maatregel stemden, onder anderen de heer *Thiers*, zich thans voor dezelve verklaard. Intusschen is de commissie van het hof der pairs ijverig bezig om haar rapport in orde te brengen, en wordt alles voor de zitting van den 24sten dezer voorbereid.

— Men wil te Marseille door het Ottomannische berigten uit Syrien hebben ontvangen tot den 22sten October. Dezelve bevestigen dat er andermaal een belangrijke opstand was uitgebroken, doch meldden tevens dat het *Ibrahim*-pacha gelukt is de muitelingen uiteen te drijven. Zijne ruiterij was naar de grenzen van Adana opgebroken, om tegelijk de aanvallen der Turksche troepen, waarvoor men beducht was, te weren, en de opstandelingen die bij deze gelegenheid trachten te zoeken, de vlugt af te snijden.

— Men heeft berigten uit Madrid ontvangen tot den 12 dezer, vermeldende dat in de hoofdstad alles rustig was, doch dat in onderscheidene provincien eene groote gisting heerschte, die zigtbaar werd aangemoedigd door de voordeelen onlangs door de aanhangers van don *Carlos* behaald, en de werkeloosheid waarin de troepen der Koningin eenen geruimen tijd hebben doorgebragt. Het gouvernement wenschte dat *Mina* thans met nadruk den strijd zoude hervatten. De kamer van afgevaardigden heeft in de zitting van den 11den de discussie geopend over het ontwerp van wet waarbij de stedelijke schutterijen zullen worden georganiseerd. Na hevige debatten was de eerste bepaling, volgens welke deze burgerwapening geheel onder het toezigt der civiele autoriteiten wordt gesteld, aangenomen.

— Heden (21 *November*) waren de fondsen genoteerd: 5 pCt. kont. 105.70; op tijd 105.90; 3 pCt. kont. en op tijd 77.60; Nap. rent. kont. 95.55; op tijd 95.70; Sp. perpet. 45½; 3 pCt. 27; Cortes 38½.

DUITSCHLAND.

FRANKFORT, den 21sten November.

In de laatste dagen is, behalve Z. M. den Keizer van Rusland, en den hertog *van Nassau*, een aantal andere aanzienlijke personen te Berlijn aangekomen. Onder dezelve merkt men op Z. K. H. den Prins mederegent *van Saksen*, Z. H. den hertog *Gustaaf von Mecklenburg Schwerin*, Z. D. den hertog *van Anhalt-Dessau*, den Saksischen minister van Staat en der buitenlandsche zaken, *von Minkwitz*, uit Dresden, den Saksischen buitengewonen gezant en gevolmagtigden minister aan het Russische hof, vrijheer *von Lützerode*, den generaal-majoor *von Kraft* en anderen. Voor Z. K. H. den hertog *van Cambridge* worden appartementen in gereedheid gebragt. Ook worden, tegen den 20sten, de Groothertog en Groothertogin *van Saksen-Weimar* aldaar verwacht.

— Den 12den dezer is, in Opper-Silesie, in den ouderdom van 55 jaren, overleden Z. D. de landgraaf *Victor Amadeus van Hessen-Rothenburg*, hertog *van Ratibor*, vorst van Hersfeld en Corvey, zijnde de laatste van zijn geslacht.

— Volgens berigt uit Karlsruhe zijn er onlangs door het Roomsche Hof stappen bij de regering van Baden gedaan, ten einde te bewerken, dat eenige hoogleeraren in de godgeleerdheid aan de hoogeschool te Freyburg van dezelve verwijderd mogten worden, als welke zich, door hunne vrije beschouwingen en meer bijzonder door hunne denkbeelden over de afschaffing van de verpligting der geestelijken tot den ongehuwden staat, het misnoegen van den Heiligen Stoel op den hals hadden gehaald. De Badensche regering had de deswege uit Rome gedane eischen van de hand gewezen.

— De *Augsburgsche Zeitung* schrijft, onder dagteekening van den 15den dezer, uit Zwitserland:

» Het is nu stellig waar, dat de regering van Bern aan de vertoogen der Duitsche kabinetten gehoor gegeven en dien volgens reeds het besluit genomen heeft, om alle personen uit het kanton te verwijderen, die in de staatkundige genootschappen der Duitsche handwerksgezellen eenige rol gespeeld hebben. De bij dezen betoonde toegevendheid zal ongetwijfeld de wederaanknooping der thans afgebroken diplomatieke betrekkingen met Oostenrijk ten gevolge hebben en wijders tot de voor geheel Zwitserland allerbelangrijke uitkomst leiden, dat in het evenwigt kanton den lande van zekere gematigdheid de plaats zal innemen van het tot dusverre gevolgde stelsel van staatkunde, dat menigvuldige buitengewone

buitenland veroorzaakte. Het spreekt van zelf dat de tegenwoordige houding der Bernsche regering door de radikalen hoogelijk afgekeurd wordt. Deze partij vestigt intusschen hare hoop nog op den grooten raad van Bern, die eerlang bijeen moet komen, en van welken zij besluiten in haren geest verwacht. Zoo als de zaken evenwel nu staan, kan [illegible] voorspellen, dat zij zich in die verwachting bedrogen zal zien."

Op den 15den dezer is de nieuw opgerigte hoogeschool te Bern plegtig geopend door den rector, *Wilhelm Snell*, gewezen hoogleeraar te Dorpat, Bazel en Zurich.

—, Den 15den dezer waren te Weenen genoteerd: 5 pCt. Metall. 99⅞; 4 pCt. 91⅞; Bankactien 1287; — den 14den 5 pCt. Metall. 99$\frac{2}{23}$; 4 pCt. 92; Part. 138½; Loten 553¾; Bankactien 1290½.

HET BESTAND.

EERSTE ARTIKEL.

Sedert de opening der zittingen van de leden der Staten-Generaal heeft men als het ware er op aangedrongen, dat de Nederlandsche Regering een *Bestand* zoude sluiten, om aan den tegenwoordigen staat van zaken een einde te maken; men geeft aan, dat de noodzakelijkheid van wederopenstelling der gemeenschap van handel en nijverheid met het in opstand verklaarde gedeelte des Rijks zulks vorderen; dat verder de financiele toestand des vaderlands, vooral de hooge lasten, zulks nog meer wenschelijk maken, en men zegt niet in te zien, waarom zulks beneden de waardigheid van onzen Staat zoude zijn, daar toch de geschiedenis leert, dat PHILIPS II, de toenmalige magtigste Vorst van Europa, wel met de Nederlanden een verbond sloot. — Wij voor ons, die even gaarne een einde aan den tegenwoordigen onzekeren toestand verlangen, zien echter de *mogelijkheid* van het treffen van een Bestand niet in, namelijk, wanneer dat *Bestand* van duur en in acht genomen zoude worden; wij treffen er ook niet dat voordeel aan boven onzen tegenwoordigen toestand, en, in die veronderstelling zelve der mogelijkheid, rijst toch nog altijd de vraag, of een Bestand door onze Regering wel zoude kunnen worden aangegaan. Het ligt geenszins in onze bedoelingen, om andersdenkenden daarom voor minder goede vrienden des gemeenen Vaderlands te houden, maar wij houden het er voor, dat indien zij, en niet wij, in dwaling mogten verkeeren, zulks ter goeder trouw geschiedt; althans wij voor ons verklaren alleen met dien geest bezield te zijn.

Vooreerst, zeiden wij, de *mogelijkheid* van het treffen van een Bestand niet in te zien; en wij vragen, in vollen ernst, met wien toch zoude dit Bestand moeten gesloten worden? Met Belgie? Maar wij kennen toch de goedtrouwigheid van Belgie uit alle hare handelingen, ook sedert de opstand is aangevangen, om daarop niet te veel te moeten rekenen. En gesteld zelfs, dat Belgie getrouw de opgelegde verpligtingen zoude *willen* naleven, zoude het wel zulks *kunnen* doen? Waar toch bestaat die zelfstandigheid, die nationale onafhankelijkheid, die vaste wil van een krachtdadig en door de Natie gerugsteund Bestuur, 't welk dat Bestand zoude kunnen doen eerbiedigen? Heeft de Regering *de facto* aldaar niet zelfs middelen buiten de wet noodig, om haar gezag staande te houden; hoe zoude het dan in staat zijn, om, waar het zelfs binnenlandsche woelingen niet dan door onteerende middelen kan te keer gaan, hare verpligtingen naar buiten te doen eerbiedigen? Maar wat is toch Belgie? Voor ons is en blijft het een deel van het koningrijk der Nederlanden, 't welk door eenen gewapenden opstand zich aan het gezag der wet heeft onttrokken; doch wat is het voor de andere Europesche mogendheden? Heeft het de eigendommelijke kenmerken eener vrije, onafhankelijke *(non de droit mais de fait)*, en door eigene krachten eerbied of ontzag afdwingende Natie? Zoude het, wij zeggen niet bespottelijk, maar met de waarheid strijdig zijn, aan hetzelve die onmisbare hoofdvereischten toe te kennen?

Wat toch is Belgie anders dan eene *créature* van de Fransche en Engelsche ministerien der bewegingspartij? Is deszelfs verschijning op het staatstooneel niet *éphémère*, waar deszelfs bestaan volstrekt afhangt van de *politieke inzigten* van twee, nu wel bevriende, maar elkander altijd vijandig geweest zijnde Volken? Of blijkt het niet ten volle, dat Belgie gehoorzaamt aan den invloed van Frankrijk? Zijn deszelfs belangen niet geheel ondergeschikt gemaakt aan de handelsinzigten van Engeland? Is een dergelijk land, waarin twee partijen twisten en alle middelen aanwenden om de volksmassa voor zich te winnen, om er eigen voordeel mede te doen, zonder 's lands algemeen welzijn, maar alleen die der aangekleefde partij te behartigen; — een land, 't welk niet den minsten waarborg kan aanbieden, voor de inachtneming en de duurzaamheid van een Bestand; een land, dat beangstigd rondziet, beducht voor het onafhankelijk volksbestaan, bij elk verwisselend vreemd kabinet; is zulk een land geschikt, is het mogelijk, om er een Bestand mede te sluiten? Wij gelooven zulks niet. Maar zoude men dan dit Bestand niet kunnen doen waarborgen door Frankrijk en Engeland, of des noods door al de leden van het Viervoudig Verbond? Maar wie zoude verdragen willen aangaan met Staten, wier Regeringen of zelve niet gezeteld zijn, of wier staatkundige stelsels veranderen van den eenen dag tot den anderen? Hij die de wispelturigheid van het Fransch Bestuur, al ware het maar die van in de jongste dagen, beschouwt, zal het durven wagen, om, met eenigen schijn slechts van zekerheid, eenig Verdrag in het Staatkundige aan te gaan? Wie wil met een Bestuur, 't welk geene vaste beginselen volgt, maar aan den leiband loopt van de bijzondere inzigten van enkele personen, zijne dierbaarste regten verpanden? Of zoude Engeland meerder aanspraak mogen maken op vertrouwen? Maar waar is dan gebleven de bezworene handhaving der traktaten van 1815, wier deugdelijkheid juist de steen des aanstoots voor de bewegingspartij is geworden? Zal eene Regering, die te midden van den vollen vrede de behulpzame hand biedt aan Neêrlands vijanden, tot deszelfs beroering en tot het voortduwen naar den afgrond, al heeft het dan toch niet gebaat, vertrouwen kunnen inboezemen aan een regtschapen en altijd trouwhartig en aan verdragen vasthoudend Volk, 't welk met deszelfs Bestuur eenstemmig denkt? met eene Regering voor wie alle middelen tot eigen voordeel goed zijn, en bij wie de vorming van het ministerie eene staatkundige *conceptie* is, die met de goede trouw en de beginselen der zedekunde niets gemeens heeft? Wij willen niet eens nagaan, of persoonlijke haat van enkele leden van het Engelsche ministerie bovendien niet soms het zijne hebbe toegebragt, tot het schendig sleepend houden onzer hoogste aangelegenheden, waar men tegen ons het regt des sterksten uitoefende, bij het eigen handhaven onzer regten: maar is dat ministerie dan niet gedurende bijna vier jaren, met geringe wijziging geduld geworden? Er valt dus voor Nederland bij geene mogelijkheid een bestand te sluiten met Belgie, noch met deszelfs staatkundige beschermers Frankrijk en Engeland; en het zoude eene *amère dérision* wezen, als men van den staatkundigen invloed van Spanje of Portugal zoude willen ophalen. — Het zoude onnoodig zijn, om verder over dit onderwerp te handelen; maar wij willen in een volgend artikel aantoonen, dat zoo zelfs de *mogelijkheid* dáár was, een Bestand niet meerdere voordeelen voor onzen Staat zoude opleveren, boven onzen tegenwoordigen toestand, in de nader te onderzoeken veronderstelling, dat ons Rijk een Bestand voegzaam zoude kunnen aangaan.

Berigten uit het gebied van Kunsten en Nijverheid.

Wijze om hoofden van levende personen in gips af te gieten. — Op de volgende wijze kan men zelfs zonder eenige vreemde hulp, zijn hoofd in gips afbeelden. Men make van leem of klei eene holle figuur of bakholte, waarin het hoofd liggen kan; zoodat, wanneer men er zich ruggelings inlegt, het leem aan den hals aansluit, en vult dezelve met gips, welke met water aangelengd is. Het hoofdhaar moet men vooraf geheel afsnijden, of ten minste zeer kort maken, en dan met gesmolten talk bestrijken, opdat zij glad aan het hoofd plakken, voorts nog eens strijk met olie, waarna men zich ruggelings in de gipsbrij legt en wacht, tot dat dezelve vast geworden is. Zijn de haren afgesneden en behoorlijk vetgemaakt, zoo zal men, zonder dat er uitgerukt worden, het hoofd uit den vorm kunnen brengen. Deze vorm beantwoordt nu aan de achterhelft des hoofds. Men [illegible] weder in, laat den rand [illegible] mede eenen om den hals, [illegible] goudvlies, steekt in de [illegible] adem te kunnen halen, en nadat men [illegible] bestreken heeft, laat men er gips opgieten. Daar deze aan de met olie bestreken randen van den ouden vorm niet vastkleeft, zoo kan men na het hard worden den vorm losmaken. Beide vormen worden nu op nieuw met olie bestreken, zamengevoegd, gips er ingegoten, en nadat deze hard geworden is, de vorm weggenomen. Het gelaat kan men ook alleen zoo nabootsen, dat men in eene met gips gevulde leem-holte een pijpje aanbrengt, dat er doorgaat en tot het ademscheppen door middel van den mond dient, en dan loodregt het gelaat er in dompelt. Snijdt men het haar niet kort af, zoo wordt het afgietsel eenigzins onnaauwkeurig; men moet alsdan het haar met vet smeren en glad strijken, vervolgens ook met wat olie, waardoor men bewerkt, dat er geen haar in de gips blijft steken en uitgerukt wordt. De gips is in 10 minuten verhard, en dan [illegible] hoofd er uit. Het vervaardigde afgietsel kan met eene verw van loodwit overstreken worden, om het witter en gladder te maken. — In Engeland heeft men ook eene inrigting bedacht, om de hoofden van personen staande na te bootsen.

Houtsnijkunst. — Professor HÖFEL, te Weenen, heeft tegenwoordig eene aanzienlijke werkplaats *(atelier)* voor de *houtsneden*, welke door de Penningmagazijnen zoo zeer in zwang gekomen zijn. Niet minder dan 14 jonge lieden leeren bij hem in hout snijden. Hij heeft onlangs eenige belangrijke stukken, waaronder een gezigt boven van den Ararat naar beneden, voor BROCKHAUS, en een Ecce-homo naar TITIAAN in schaafmanier voor de boekdrukkerspers vervaardigd.

Middel om de kaarsen niet te snuiten. — Hiervoor liet WALKER te Lyon zich kort geleden octrooi verleenen. Zijn middel is eigenlijk slechts het oude bekende, namelijk de kaars onder zekeren hoek te laten branden, waartoe men vroeger den hoek van 45° nam. WALKER geeft aan dat licht slechts eenen hoek van 30°. De reden, waarom men zulke hellende kaarsen niet behoeft te snuiten, is daarin gelegen, dat het einde der pit in plaats van midden in de vlam te zijn, aan den kant derzelve uitsteekt en hier tot asch verbrand wordt, welke afvalt. De pitten moeten goed gemaakt zijn en de kaarsen geen afloopend vet bevatten.

Beursprijs der Effecten, te Amsterdam.

ZATURDAG den 22sten November.

	laagste koers.	hoogste koers.	koers van h.s.		laagste koers.	hoogste koers.	koers van h.s.
NEDERLAND. pCt.				pCt.			
W.Werk. Schuld 2½	52$\frac{9}{16}$	52$\frac{5}{8}$	52$\frac{9}{16}$	Cert. dito 1831. 5	98$\frac{1}{2}$		
dito dito 5	99$\frac{3}{4}$	99$\frac{13}{16}$		Obl. te Lond. 5			
Uitgestel. dito.				Centum Hamb. 5			
Kansbill. dito.	22$\frac{11}{16}$	22$\frac{13}{16}$	22$\frac{13}{16}$	Ins. in Assig. 6	67		
Amort. Synd. 4½	91$\frac{1}{2}$	91$\frac{3}{8}$		Certific. dito. 6			
Dito dito 3½	74$\frac{1}{4}$	74$\frac{3}{8}$	74$\frac{1}{4}$	POLEN.			
Schatkistbill. 6	100$\frac{1}{2}$			Aand. L. ƒ. 300	121$\frac{1}{2}$		
Overgeslast. 5	100$\frac{1}{4}$			PRUISSEN.			
Leening 1831. 6				Dito dito R. 50.	107$\frac{3}{4}$		
Hand. Maats. 4½				Neg. L. 1830. 4			
FRANKRIJK.				OOSTENRIJK.			
Ins. Grootb. 3				Aand. L. ƒ. 100.			
ENGELAND.				Dito dito 250. 4			
Dito p. 12 Aug. 3				Metalliek. 5	98$\frac{3}{8}$		
SPANJE.				Dito L. gen. 5			
Certific. Amst. 5	[illegible]	[illegible]	[illegible]	Dito. 2½	52$\frac{3}{4}$		
Dito ƒ 1000. 3	27$\frac{3}{4}$			Obl. Goll & Co. 5			
Uitg. 3 pc. Sch. 5	15$\frac{3}{8}$	15$\frac{9}{16}$	15$\frac{9}{16}$	Dito. 4			
Cort. B. Lond. 5	40$\frac{1}{2}$	40$\frac{7}{8}$	40$\frac{7}{8}$	Ween. B. act. 3			
NAPELS.				N. Ween. Aand.	680		
Certific. Falc.				DENEMARKEN.			
Dito Falc. 5				Leen. te Lond. 3			
Leen. Lond. R. 5				BRAZILIEN.			
RUSLAND.				Dito Rotsch. 5	78$\frac{1}{4}$	78$\frac{3}{8}$	78$\frac{1}{4}$
Obligat. Hope & Co. 5	103$\frac{1}{4}$			GRIEKSCHE.			
Dito 1828. 5	103$\frac{1}{4}$			Dito te Lond. 5			

Ter Effecten-Societeit te Amsterdam van Zondag 23 November zijn de verhandelde fondsen tot de volgende prijzen omgezet: Binnenl. Werkel. Schuld 2½ pCt. 52 $\frac{9}{16}$, $\frac{5}{8}$; Kansbiletten ƒ 22 $\frac{13}{16}$; Sijndikaat 4½ pCt. 91 $\frac{1}{4}$; Buitenl. Spaansche Perpet. 5 pCt. 45$\frac{1}{4}$, $\frac{1}{8}$; Cortes 40 $\frac{7}{8}$, [illegible]; dito Coupons 26$\frac{1}{4}$ kont. 26 en 26$\frac{1}{4}$ op tijd.

Heden beviel zeer voorspoedig van een welgeschapen *DOCHTER*, Vrouwe J. E. PICHOT, geliefde Echtgenoot van

G. H. GROWIGH LEHNKERING,

2e Luit. Kornet bij de Afd. Kurassiers No. 1.

Gorinchem, den 20 November 1834.

ALGEMEENE

POSTWAGEN-ONDERNEMING.

Met 1° Januarij 1835, zal de Diligence naar BREDA vertrekken:

Van *'s Bosch*, des morgens ten 6 ure.
» *Tilburg*, » » » 8 »

En naar 's BOSCH, na de aankomst der wagens van *Amsterdam*, *'s Hage*, *Rotterdam*, enz.

Van *Breda*, des namiddags ten 2 ure.
» *Tilburg*, » » » 4 »

Te *'s Bosch*, bij den Heer *C. Prest*, in de Hinthamerstraat.
» *Tilburg*, » » » *Bosmans*, in den Gouden Zwaan.
» *Breda*, » » » *J. Wijnants*, in den Gouden Leeuw.
Verders op alle andere kantoren der Onderneming.

VAN GEND EN LOOS.

WETENSCHAPPELIJK MAANDSCHRIFT.

MAANDELIJKSCHE VERZAMELING

ZOO VAN GEBRUIKELIJKE ALS VAN NIEUWE EN

PROEFONDERVINDELIJKE KUNDIGHEDEN

VOOR

Landbouw, Nijverheid, Huishoudkunde, enz.

INGEVOLGE

AANBEVELING VAN HOOGERHAND,

TOT ALGEMEEN GEBRUIK DER

PLAATSELIJKE BESTUREN,

EN

TOT NUT, GEMAK EN VOORDEEL VAN ALLE MAATSCHAPPELIJKE STANDEN,

DOOR

C. SOETENS.

PRIJS ƒ 9 'S JAARS.

Hiervoor het VIJFDE JAARGANG ZIET HET LICHT EN WORDT AAN DE VEELVULDIGE INTEEKENAREN VERZONDEN.

Men abonneert zich bij den Uitgever J. P. BERKMAN Hz., te 's Gravenhage, en bij alle Boekhandelaren en Postdirecteuren van het Rijk.

NEDERLANDSCHE PANDECTEN,

OF VERZAMELING VAN WETTEN IN HET

Koningrijk der Nederlanden.

Dit Werk, met goedkeuring en onder de hooge bescherming van Z. M. den Koning, door den Heer Mr. W. H. VAN HAMELSVELD, Lid van het Hoog Geregtshof in 's Gravenhage, aangevangen, en tot 3 deelen toe, bij de Wed. J. ALLART uitgegeven, werd, van wege de tusschen gevallene onlusten in het Zuiderdeel des Rijks eenen geruimen tijd geschorst. De Boekhandelaar en Boekdrukker J. C. VAN KESTEREN te Amsterdam, inmiddels het regt tot dezelfs uitgave overgenomen hebbende, en even zeer van de belangrijkheid en nuttigheid overtuigd, als door de begunstiging van aanzienlijken en geleerden daartoe aangespoord, besloot al aanstonds tot de voortzetting der uitgave al zijne pogingen aan te wenden, zoodat nu reeds het *vierde* deel het licht heeft gezien, en het thans verschenen eerste stuk des vijfden deels weldra door het ter pers gelegde *vijfde* stuk zal volgen, en de verdere uitgave met den meest geregelden spoed voortgaan. Tot aan de uitgave van het *vijfde* deel, en ook niet langer, blijft de Inteekening nog open, voor welk deel de Lijst der Inteekenaren zal worden geplaatst.

Bij de Boekhandelaars JOH. NOMAN EN ZOON, te Z.-Bommel, is met veel succes ter drukpers

VOORPOSTEN-DIENST DER LIGTE KAVALERIE. *Herinneringen* door F. de Brack, Lt.-Kolonel. Uit het Fransch vertaald door een Officier der Ligte Kavallerie. Opgedragen aan Zijne Excellentie den Heer Lt.-Generaal A. D. TRIP VAN ZOUTLAND, in gr. 12, op velin papier à ƒ 2,50.

DOOR BROESE EN COMP. TE BREDA IS DEZER DAGEN ALOM VERKRIJGBAAR GESTELD:

PROSPECTUS

EENER BINNENKORT UIT TE GEVEN

REIZE

OM DE KAAP HOORN LANGS DE WESTKUST VAN ZUID-AMERIKA, DOOR DE STILLE ZUID-ZEE NAAR DE PHILIPPIJNSCHE EILANDEN EN VERDER DOOR DE CHINESCHE ZEE NAAR BATAVIA,

gedaan in jaren 1823 en 1824,

MET

Z. M. KORVET LIER,

ONDER BEVEL VAN

J. P. M. WILLINCK,

thans Kapitein ter Zee,

DOOR HEM ZELVEN BESCHREVEN EN MET EIGEN GETEEKENDE PLATEN VERSIERD.

Welkom zal ongetwijfeld bij velen en vooral bij de Officieren der Koninkl. Marine, de uitgave zijn van de reize des Kapiteins ter Zee WILLINCK, door Zijne Ed. Gestr. zelven beschreven, en met een aantal eigenhandig geteekende platen, het opzigt van onderscheidene landen en eilanden voorstellende, verrijkt, als met de noodige onderrigtingen omtrent het aandoen van de havens, de onderscheidene vaarwaters, enz. Het één en ander alles wat voor elken liefhebber der wetenschap belangrijk, maar vooral voor Zeelieden, die in het vervolg deze wateren bezoeken zullen, dienstig kan zijn, voorzien, terwijl door den Kapitein-Luitenant G. WILLINCK, Broeder van den schrijver, die den tweeden togt bijwoonde, door een bijvoegsel uit zijn eigen Journaal, het werk des te belangrijker en vollediger zal worden gemaakt.

Ten einde de kosten berekening te kunnen maken en dat opzigt vooral wegens de platen, meenden de Uitgevers op dit werk eene inschrijving te moeten openen, en wel op de volgende

VOORWAARDEN VAN INTEEKENING.

Het werk zal in groot 8°, met eene duidelijke letter, als op het prospectus, gedrukt worden, en omtrent 15 vellen of 240 pagina's druks beslaan. Acht uitvoerige en duidelijk platen, door den schrijver zelven geteekend, zullen dit werk worden toegevoegd, en hetzelve de meest mogelijke duidelijkheid bijzetten.

Ieder vel druks van 16 bladzijden zal den Inteekenaren à 12 Cts. en iedere plaat tegen 20 Cts. berekend worden. Na de sluiting der inteekening zal deze prijs ⅕ verhooging ondergaan.

De naamlijst der heeren inteekenaren zal voor het werk geplaatst worden. Men verzoekt deswegens de heeren inschrijvers vriendelijk om eene duidelijke opgave der namen en kwaliteiten, op de bij het prospectus gevoegde inteeken-lijsten.

Bovengemelden bevelen deze onderneming in de gunstige aandacht van allen, die belang stellen in de Aardrijkskundige Wetenschappen, en in de pogingen onzer Landgenooten, tot derzelver bevordering en uitbreiding in het werk gesteld, en vleijen zich met eene ruime deelneming op eene Reize, door een hunner Landgenooten gedaan.

Te BREDA, bij BROESE & COMP., Boekdrukkers en Boekverkoopers.